

Pärnu rannaala struktuurplaani lähteülesanne

Tellija: Pärnu Linnavalitsus

Koostaja: Linnalabor (Epp Vahtramäe, Regína Viljasaar, Maria Derlõš)

August 2016

linnalabor

Sisukord

1. EESSÕNA	2
2. ÜLDTINGIMUSED	3
2.1. Planeeringuala	3
2.2. SP eesmärk ja ülesanded	4
2.3. Nõuded struktuurplaanile	4
2.4. Nõuded SP koostamise protsessile	5
2.5.1. Tööprotsess.....	5
2.5.2. Linnaehituslik analüüs.....	6
2.5.3. Struktuurplaanil elluviimine.....	6
2.5. Nõuded struktuurplaanil koostajale	6
3. LÄHTEALUSED	7
3.1. Kehtivad määrused ja planeeringud	7
3.2. Huvigruppide kaardistus ja vajadused rannaala suhtes	9
4. PÕHIMÕTTED PÄRNU RANNAALA ARENDAMISEKS	11
5. STRUKTUURPLAANIL LÄHTETINGIMUSED	12
5.1. Avalik ruum	12
5.1.1. Olemasolev olukord.....	12
5.1.2. Vajadused avaliku arutelu põhjal.....	12
5.1.3. Lähtetingimused struktuurplaanile.....	13
a. Ruumi omadused.....	13
b. Sõlmpunktid ja tzoneerimine.....	13
c. Tänavaruum.....	15
d. Linnamööbel ja inventar.....	15
e. Turvalisus.....	16
f. Suursündmused.....	16
g. Infoviidad ja teadetetahvel.....	16
h. Vaatekoridorid.....	16
5.2. Teenused ja vaba aja veetmise võimalused	16
5.2.1. Olemasolev olukord.....	16
5.2.2. Vajadused avaliku arutelu põhjal.....	17
5.2.3. Lähtetingimused struktuurplaanile.....	17
5.3. Maakasutus ja hoonestustingimused	18
5.3.1. Olemasolev olukord.....	18
a. Maakasutus.....	18
b. Muinsuskaitseala ja miljöövääruslikud piirkonnad.....	18
c. Kavandatud arengud üldplaneeringu kohaselt.....	19
5.2.2. Vajadused avaliku arutelu põhjal.....	19
5.2.3. Lähtetingimused struktuurplaanile.....	19
5.4. Liiklus, liikumine, ühendused	20
5.4.1. Olemasolev olukord.....	20
5.4.2. Vajadused avaliku arutelu põhjal.....	21
5.4.3. Lähtetingimused struktuurplaanile.....	21
5.5. Keskkond, keskkonnahoid ja haljastus	22
5.5.1. Olemasolev olukord.....	22
5.5.2. Vajadused avaliku arutelu põhjal.....	23
5.5.3. Lähtetingimused struktuurplaanile.....	23
5.6. Tehniline infrastruktuur	24
5.6.1. Olemasolev olukord.....	24
5.6.2. Vajadused avaliku arutelu põhjal.....	24
5.6.3. Lähtetingimused struktuurplaanile.....	24
6. LISAD	26

1. EESSÕNA

Ajalooline lühiülevaade

Pärnu linna on mainitud esmakordselt 1251. aastal, kui esmalt asustati Pärnu jõe paremkallas, kuhu Saare-Lääne piiskop Henricus rajas katedraali ja toomkooli. Hiljem, selle põletamisel ja rüüstamisel 1263. aastal leedukate poolt, asustati Uus-Pärnu jõe vasakkaldal, mis on ka kaasaja linna asukoht. Uus-Pärnu sai linnaõiguse 1318. aastal ning kuulus kaubanduslinnana Hansa liitu.¹

Euroopa kõrgklassi meres kümblemise kultuur jõudis Eestisse 19. sajandi esimesel poolel. Pärnu kui kuurortlinna alguseks peetakse 1838. aastat, mil siia rajati esimene supelasutus. Praegune rannaala koos parkide, puisteede ja supelarhitektuuriga kujunes välja alles 40-50 aastat hiljem. Oma hiilguse saavutas Pärnu 1930. aastatel, kui sellest sai Konstantin Pätsi eestvedamisel Eesti suvepealinn. Kahe sõja vahelisel perioodil ehitati mitmed tänaseni kasutuselolevad taastusraviasutused ja hotellid. Kuni II Maailmasõjani oli Pärnu Eesti tähtsaima kuurortlinnana väga populaarseks puhke- ja suvituslinnaks Skandinaaviast pärit suvitajatele. Hilisemad perioodid on toonud kaasa nii tõuse kui languseid kuurortlinna arengus, kuid tänapäeval peetakse Pärnu rannaala üheks parimaks Eestis.²

Saab vaid nõustuda koostatavas Pärnu üldplaneeringus kirjas oleva väitega, et Pärnu keskrand on Eesti esindusrand. Ühest küljest on see nii looduslike olude tõttu, teisest küljest tänu sellele, et linnavalitsus, eraisikud ning ettevõtted on aastakümnete vältel panustanud ranna arengusse. Nii võib arvata, et see hinnatud ning mitmekesine ala toimiks oma tänasel viisil edasi ka tulevikus. Siiski on tegematajätmisest targem tegemine – ala tervikliku struktuurplaani koostamise kaudu on võimalik leida tasakaal erinevate huvide ning arengusuundade vahel, realiseerida seni ehk veel selgelt defineerimata potentsiaali ning hoida ära võimalikke probleeme. Seejuures tuleb arvestada, et rannal on ülioluline roll Pärnu majanduslikus arengus (mis toob endaga kaasa ka äritegevuse surve alale), teisest küljest on aga ranna tegelik kontaktvõond terve Eesti, kui mitte Skandinaavia. Ehk teisisõnu, alal ei ole ühte “kliinti”, kellele pakkuda universaalset lahendust. Struktuurplaani keerukaim ülesanne ongi äritegevuse ning mitmekesiste huvigruppide vajaduste tasakaalustamine.

Lisaks mererannale kui Pärnu sümbolile on linnas veeäärseid kohti tegelikult palju – vähem tuntud mererannad, arendamisel olev jõeäärne promenaad ning peidetud supluskohad jões, ka vallikäär. Üldiselt on veekogudel huvitav omadus mõjuda inimestele atraktiivselt ning nii on iga veekogu linnas väärtus, mille arendamine toob reeglina kaasa linnaruumi kvaliteedi tõusu ning imagoloome kaudu ka majandusnäitajates lõpuks rohkem tagasi kui sinna algselt investeeriti. Seni on Pärnu veekogudele lähenetud järgemööda, kuid arvestades linna veekogurikkust, oleks õigustatud kõigi veealade ühise teemaplaneeringu koostamine, kus lahendatakse terviklikult nende kasutus, vajadusel arhitektuurne kujundus ning ligipääsetavus.

Käesolev dokument on lähteülesanne Pärnu tuntuima “veeruumi” ehk nn kesklinna struktuurplaanile, mis käsitleb ala järgmise 5-10 aasta arenguid. Lähtekohaks on tõdemus, mis võiks kehtida ka kõigi teiste veealade planeerimisel: iga veekogu, on see siis mererand, jõe- või järvekallas või inimkättega loodu, on avalik hüve, mis kuulub *per se* kõigile. See tähendab, et ka ala arendamisel peab esikohale seadma avaliku huvi, millele tuginedes saav sejärel üles ehitada süsteemi, mis viisil panustavad ala arengusse ja saavad selle hüvedest osa linna külalised, kohalikud elanikud, ettevõtjad ja kohalik omavalitsus.

Lähteülesanne põhineb 7. juulil 2016 Pärnu linnavalitsuse ja Linnalabori poolt korraldatud avalikul arutelul, kohtumistel Pärnu linnavalitsuse töötajatega, olemasolevatel uuringutel ja arengudokumentidel. Eraldi tuleb rõhutada koostamisel olevat linna üldplaneeringut (Pärnu linna üldplaneering 2025, seletuskirja versioon 2. maist 2014), milles kirjeldatud põhimõtted ja suunised on olnud suurepärane sisend käesolevale tööle.

¹ Pärnu ajalugu linnavalitsuse kodulehel www.parnu.ee. Kasutatud 20.07.2016 .

² Tiit Kask, Kuurordi kujunemislugu kodulehel Pärnu Kuurort 175. Kasutatud 18.07.2016.

2. ÜLDTINGIMUSED

Käesolevas **lähteülesandes** on sõnastatud Pärnu rannaala struktuurplaani koostaja tööülesanne: mis on koostatava struktuurplaani eesmärk, aluspõhimõtted ning ülesanded, mida struktuurplaaniga peab lahendama.

Lähteülesande aluseks on kehtivad planeeringudokumentid, rannaala tulevikku käsitleval avalikul arutelul räägitud teemad, Pärnu linnavalitsuse poolne nägemus ala arengust ning inimkeskse, sidusa ja mitmekesise linnaruumi arendamise põhimõtted. Üheskoos ongi need avalik huvi, millel struktuurplaani koostamine peab põhinema.

Struktuurplaani (edaspidi ka *plaan*) on Eestis veel vähe levinud ruumilise visiooni kavandamise vorm, mis on aga tänu oma üldistusastmele hea tööriist valitud piirkonna arengusuundade terviklikuks läbimõtlemiseks. Plaaniga sõnastatakse planeeringuala ruumilise ja funktsionaalse arengu kontseptsioon – ehk *kus toimub mis?* –, mis on edaspidi detailplaneeringute alus. Struktuurplaani koostamise protsessi keskmes on koostöö eri huvigruppidega avaliku ja erahuvi väljaselgitamiseks ning tasakaalustamiseks ja läbiviidav linnaehituslik analüüs.

Struktuurplaani **tellij**a on Pärnu linnavalitsus.

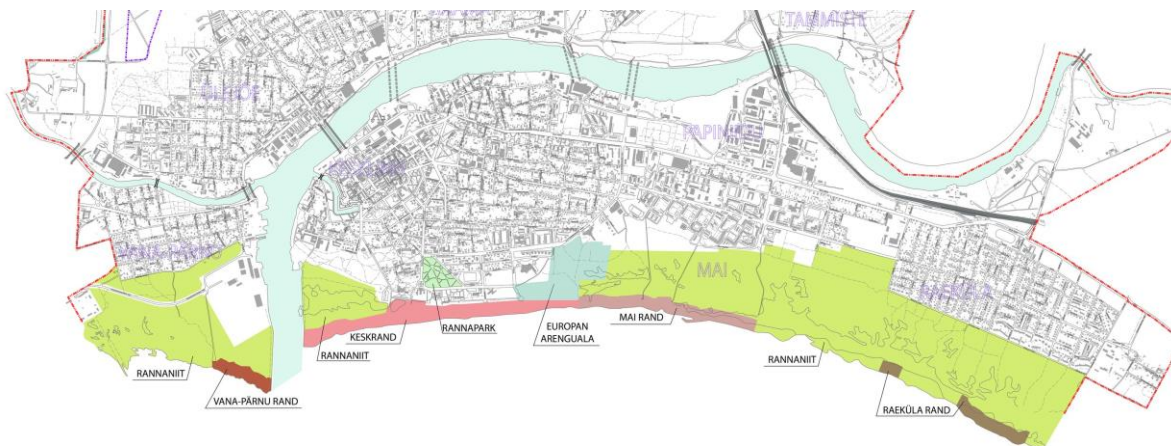
Struktuurplaani **koostaja** on hanke käigus valitud ekspertide rühm, kes peab leidma käesolevas lähteülesandes kirjeldatud eesmärkidele ja ülesannetele teostatava ruumilise lahenduse (vt ka ptk 2.5 Nõuded struktuurplaani koostajale).

2.1. Planeeringuala

Struktuurplaani koostamise ala hõlmab Pärnu kesklinna koos naisterannaga, osaliselt rannaniidu looduskaitseala, Europan arenguala koos Supeluse tänava alaga. Kontaktvööndisse kuulub, Vana-Pärnu, Raeküla ja Mai rand ning teised rannaniidu alad.

Joonis 1: Planeeringuala ja kontaktvöönd. Planeeringuala on tähistatud punasega, kontaktvöönd sinisega.

Joonis 2: Rannaala piirkonnad (koostatava Pärnu üldplaneeringu maakasutuse kaardi põhjal).

2.2. SP eesmärk ja ülesanded

Pärnu rannaala struktuurplaani koostamise eesmärk on luua rannaalale selge, avalikul huvil ning kvaliteetse linnaruumi kavandamise põhimõtetel baseeruv ruumiline visioon, et tagada läbimõeldud, mitmekesise ja sidusa ruumi kaudu ala toimimine ja atraktiivsus erinevate ootuste ja vajadustega inimestele. Seejuures ei ole Pärnu rannaala üks homogeenne koht, vaid struktuurplaani peab looma eri identiteediga kohtade tervikliku süsteemi.

Struktuurplaani peab lahendama planeeringualal järgmised ülesanded (edaspidi ka teemad):

1. Avaliku ruumi arenguvajaduse ja kujundusprintsipi määramine
2. Tegevuste ja teenuste arenguvajaduse ja ruumilise paigutuse määramine
3. Maakasutuse tingimuste määramine
4. Hoonestuse arenguvajaduse ja arhitektuurinõuete määramine
5. Liikuvuse ja parkimise arenguvajaduse määramine
6. Keskkonnahoiu nõuete määramine
7. Tehnilise infrastruktuuri arenguvajaduse määramine

2.3. Nõuded struktuurplaanile

Struktuurplaani peab koosnema seletuskirjast, joonistest ning illustreerivast foto- ja/või graafilisest materjalist (nt skeemid ja diagrammid).

Seletuskirjas peab olema käsitletud:

1. Töö eesmärk ja ülesanded
2. Struktuurplaani koostamise alused ja lähtematerjalid
3. Olemasoleva olukorra kirjeldus teemade kaupa
4. Kokkuvõtte linnaehitusliku analüüsi tulemustest
5. Ülevaade struktuurplaani koostamise protsessist, sh kaasamistegevustest
6. Struktuurplaani koostamise aluspõhimõtted (avalik huvi, väärtused)
7. Rannaala ruumilise visiooni kirjeldus, sh:
8. tehtavate ettepanekute selgitus teemade kaupa
9. Struktuurplaani elluviimise tegevuskava
10. Planeeringuala ja lahenduse tehnilised näitajad

Joonised, mis peavad struktuurplaani juurde kuuluma:

1. Situatsiooniskeem
2. Olemasolev olukord ja linnaehituslik analüüs (vajadusel koos täpsustavate teemajoonistega)
3. Põhijoonis koos täpsustavate teemajoonistega, kus peavad olema käsitletud:
  - Avalik ruum
  - Teenused ja tegevused
  - Maakasutus
  - Hoonestus
  - Liikuvus ja parkimine
  - Keskkonnahoid
  - Tehniline infrastruktuur
4. Keskranna kavandatava lahenduse 3D visualiseering
5. Skeem struktuurplaani elluviimise etappide kohta.

2.4. Nõuded SP koostamise protsessile

2.5.1. Tööprotsess

Nagu kogu planeerimismenetlus, peab ka struktuurplaani koostamine olema **avalik ja avatud**. Ka koostatav Pärnu üldplaneering rõhutab, et linna kõigi olulisemate projektide juurde tuleb avalikkust (huvitatud osapooli) kaasata võimalikult vara (planeeringute, projektide eskiisistaadiumis). Informatsioon avalikustatava materjali kohta peab olema selge ja lihtsasti arusaadav.

Struktuurplaani koostamise käigus tuleb teha koostööd Muinsuskaitseameti, Keskkonnaameti, Veeteede ameti, Terviseameti, Päästeameti, Politsei- ja Piirivalveameti ja tehnovõrkude valdajatega.

Struktuurplaani koostamise alguses tuleb koostada **kaasamiskava**, mis tehakse avalikkusele kättesaadavaks ning mida edasine tööprotsess peab järgima. Protsessi käigus tehtavad muudatused kavas peavad olema põhjendatud. Kaasamistegevuste täpne maht, valik ja ajastus on seejuures tellija ja struktuurplaani koostaja otsustada, kuid kohustuslikud on järgmised tegevused:

1. Tellija ja struktuurplaani koostaja loovad struktuurplaani koostamise veebikodu, kus avaldavad info plaani eesmärkide, ülesannete ja koostajate kohta koos töö ajakava ja kaasamiskavaga. Veebikeskkond on oluline, et kaasa rääkida ja infot saaks ka need, kelle poole plaani koostaja ei tea ise pöörduda.
2. Plaani koostamise alguses avaldab tellija vähemalt kohaliku levikuga ajalehes info töö eesmärgi ja ülesannete kohta, koos viitega, kust saab lisainformatsiooni.
3. Tellija teavitab töö algusest maavanemat; valitsusasutusi, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi struktuurplaani käsitleb; isikuid, kelle õigusi struktuurplaani võib puudutada, koos viitega, kust saab lisainformatsiooni.
4. Plaani koostaja viib läbi avaliku ideekorje, et koguda kõigi asjast huvitatute ideid ala arenguks. Ideekorje võib toimuda näiteks avaliku töötoana, küsitluse kaudu või veebis (eeskujuks nt meretallinn.ee või gis.tallinn.ee/ideekorje), kus igaüks saab märkida kaardile oma soovi ala arengust. Veebis oleva info saab ühendada tegeliku linnaruumiga eri sekkumiste (nt ajutine 1:1 mudel linnaruumis, tänavale joonistamine, sündmuse korraldamine ettepaneku katsetamiseks).
5. Plaani eskiisi valmides avaldavad tellija või koostaja plaani veebikodus ning viivad läbi eskiisi avaliku arutelu tagasiside ja lisainformatsiooni saamiseks.
6. Plaani lõppversiooni valmimisel avaldavad tellija või koostaja plaani veebikodus ning viivad läbi avaliku arutelu tagasiside saamiseks.

7. Plaani koostaja dokumenteerib tööprotsessi jooksvalt, tehes töö käigus regulaarse ülevaate veebikodus, ajalehes vm muu avalikkusele kergesti kättesaadava meediakanali kaudu.

Väga soovitatav on viia plaani koostamise käigus läbi töötubasid eri huvigruppidega (maaomanikud, teenusepakkujad, lapsed, noored, rannaäärsete piirkondade elanikud, erivajadustega inimesed jne), et koos nendega töötada välja, milliseid konkreetseid tegevusi või sihtpunkte nad rannaalale soovivad. Sest kuigi erinevate arengudokumentide näol on koostajal juba palju informatsiooni kehtivate piirangute ja maakasutuse võimaluste kohta, on töö õnnestumiseks vaja ka kohalike poolset sisendit

Soovitatav on katsetada plaani koostamise käigus pakutavaid lahendusi ka jooksvalt linnaruumis – luua ajutisi ühendusteid, korralda Supeluse tänava festival koos liikluskorralduse muudatusega (et proovida jagatud ruumi toimimist), aktiveerida uusi piirkondi üritustega, katsetada uute teenuste toimimist ajutise telgiga.

2.5.2. Linnaehituslik analüüs

Struktuurplaani koostamise käigus peab koostaja viima läbi planeeringuala **linnaehitusliku analüüsi**, mille järeldused on üks sisend loodavale ruumilisele visioonile. Analüüs peab käsitlema struktuurplaani ülesandeid ehk teemasid: avalik ruum (sh olemasolevad ülelinnalise ja kohaliku tähtsusega sõimpunktid); teenused ja vaba aja veetmine (kavandatud ja isetekkelised tegevused alal); maakasutus; hoonestus (sh väljakujunenud miljööga alad; kehtestatud planeeringutega kavandatud uushoonestus); liiklus, liikumine ja ühendused (kõik erinevad liikumise viisid); looduskaitsepiirangud; muinsuskaitsepiirangud; olulised tehnilise infrastruktuuri objektid ja neist tulenevad piirangud.

2.5.3. Struktuurplaani elluviimine

Struktuurplaani kohustuslik osa on plaani elluviimise tegevuskava, milles peab kirjas olema visiooni realiseerimise üldine ajaline mõõde ja selle eri etappide eesmärgid, tegevused, ajastus ning vajalikud sammud (nt arhitektuurivõistluste läbiviimine, planeeringute algatamine, avaliku ruumi sekkumiste korraldamine, rajatiste ja hoonete ehitamine, ürituste korraldamine).

2.5. Nõuded struktuurplaani koostajale

Struktuurplaani koostamise meeskond peab koosnema erinevate erialade spetsialistidest, kelle hulka peavad kindlasti kuuluma:

1. Vähemalt viieaastase planeerija töökogemusega spetsialist
2. Avaliku ruumi kujundamise ja vähemalt kaheaastase töökogemusega maastikuarhitekt
3. Avaliku ruumi kujundamise ja vähemalt kaheaastase töökogemusega urbanist või arhitekt

Soovitatav on, et meeskonda kuuluksid lisaks:

1. Kommunikatsiooni- või kaasamisspetsialist
2. Keskkonnatehnoloogia, keskkonnakorralduse või ökoloogia spetsialist.

3. LÄHTEALUSED

3.1. Kehtivad määrused ja planeeringud

Struktuurplaani koostamisel tuleb lähtuda järgnevatest dokumentidest.

Kehtivad seadused, määrused ja arengudokumendid:

1. Pärnu Linnavolikogu 20. september 2001 määrusega nr 26 kehtestatud **Pärnu linna üldplaneering 2001-2025**
2. Vabariigi Valitsuse 06. veebruar 2006 määrusega nr 32 vastu võetud **Pärnu vanalinna ja kuurordi muinsuskaitseala põhimäärus**
3. Vabariigi Valitsuse 08. mai 2007 määrusega nr 129 vastu võetud **Pärnu rannaniidu looduskaitseala kaitse-eeskiri**
4. Vabariigi Valitsuse 18. Mai 2007 määrusega nr 154 vastu võetud **Hoiualade kaitse alla võtmine Pärnu maakonnas**
5. Pärnu Linnavolikogu 15. September 2011 määrusega nr 16 kinnitatud **Pärnu linna arengukava aastani 2025** (muudetud Pärnu Linnavolikogu 17. september 2015 määrusega nr 25 jõust. 01.01.2016)
6. Pärnu Maavalitsuse 14. september 2015 nr 1-1/15/409 maavanema korraldusega vastu võetud **Pärnu maakonnaga piirneva mereala maakonnaplaneering**
7. Pärnu Linnavolikogu 22.jaanuar 2015 otsusega nr 8 kinnitatud **Pärnu linnapiirkonna jätkusuutliku arengu strateegia aastani 2014-2020**

Kehtivad detailplaneeringud planeeringualal:

1. DP 2.10 – Side tn, A.H. Tammsaare pst, Mai tn elamurajooni ja merekalda vahelise ala detailplaneering, kehtestatud 24.08.2000. Detailplaneering näeb ette väikeelamute rajooni rajamise detailplaneeringu alale. Planeeringus kavandatu on osaliselt realiseeritud.
2. DP 2.110 – Ranna pst 2 ja 4 kruntide, Kuuse tn 4 ja 6 kinnistute detailplaneering, kehtestatud osaliselt 16.04.2009, jättes planeeringualast välja Kuuse tn 4 kinnistu. Detailplaneering näeb ette staadionikompleksi rajamist koos parkimisalaga. Planeeringus kavandatu on realiseeritud.
3. DP 2.111 – Ranna pst 1 kinnistu detailplaneering, kehtestatud 25.05.2009. Detailplaneering näeb ette olemasolevate amortiseerunud abihoonete likvideerimise ja kahe uue hoone ehitamise kinnistule. Planeeringus kavandatu on realiseeritud.
4. DP 2.129 – Papli tn 15 kinnistu detailplaneering, kehtestatud 20.06.2013. Detailplaneering näeb ette kahe korterelamu rajamise kinnistule. Planeeringus kavandatu on realiseeritud.
5. DP 2.130 – Papli tn 11//13 kinnistu detailplaneering, kehtestatud 19.09.2013. Detailplaneering näeb ette kinnistu sihtotstarbe muutmine ärimaaks ja kuni 5 hoone ehitamise kinnistule. Planeeringus kavandatu on realiseeritud.
6. DP 2.133 – Ranna pst 7 detailplaneering, kehtestatud 17.04.2014. Detailplaneering näeb ette hoone rajamist kinnistule ning seab konkreetsemad nõuded selle arhitektuurile ja osaliselt ka funktsioonile (avaliku juurdepääsuga ruumid rannateeninduse tarbeks). Planeeringus kavandatu on realiseerimata.
7. DP 2.15 – Seedri tn, Remmelga tn ja Rannapargi vahelise ala detailplaneering, kehtestatud 18.01.2001. Detailplaneering näeb ette hoonestuse lammutamise Seedri tn 2 kinnistul ja uushoonestuse rajamise. Planeeringus kavandatu on realiseeritud.
8. DP 2.18 – Seedri tn, Remmelga tn ja Rannapargi vahelise maa-ala detailplaneering kehtestatud 17.05.2001. Detailplaneeringuga on ette nähtud DP 2.15 planeeringu

- muutmise elamukruntide piiride osas ja kommunikatsioonide planeerimine. Planeeringus kavandatud on realiseeritud.
9. DP 2.22 – Ringi tn 54b kinnistu detailplaneering, kehtestatud 17.01.2002. Planeering näeb ette elamumaa sihtotstarbe muutmist ja kinnistule kuni 5-korruselise hotelli rajamist. Planeeringus ettenähtu on realiseeritud.
  10. DP 2.26 – A.H. Tammsaare pst 18a, Tulbi tn 14/A.H. Tammsaare pst 18, Tulbi tn 16, A.H. Tammsaare pst 22c detailplaneering, kehtestatud 19.09.2002. Detailplaneering näeb ette kvartali korrastamise sihtotstarvete, ehitusõiguse, hoonestusprintsipiide, liiklussüsteemi, haljastuse, insenervõrkude ja servituutide vajaduse määramise näol. Planeeringus kavandatu on osaliselt realiseeritud.
  11. DP 2.3 – A.H. Tammsaare pst 37 ja 39 kinnistute ja piirneva maa-ala detailplaneering, kehtestatud 20.04.2006. Detailplaneeringu eesmärgiks on kinnistute jagamine, sihtotstarvete ja ehitusõiguste määramine, liikluskorralduse, haljastuse ja heakorrastuse põhimõtete väljatöötamise, arvamuse andmise keskkonnamõjude hindamise vajalikkusele ja planeeringuala tehnovõrkude võimaluste määramise. Planeeringus kavandatu on realiseeritud.
  12. DP 2.4 – Mere pst ning Suvituse ja Eha tänavate vahelise ala detailplaneering, kehtestatud 17.09.1998. Detailplaneering näeb ette juurdeehitused Mere pst kinnistutele. Planeeringus kavandatu on osaliselt realiseeritud.
  13. DP 2.6 – Kuuse tn, Kaarli tn, Side tn ja mere kalda vahelise ala detailplaneering, kehtestatud 20.05.1999. Detailplaneering näeb ette kinnistute piiride muutmist ja kuni 3-korruseliste hoonete rajamise kinnistutele. Planeeringus kavandatu on osaliselt realiseeritud.
  14. DP 2.77 – Ringi tn 56a, 58, 60 ja Lootsi tn 10 kinnistu ning sellega külgneva jõeäärse maa-ala detailplaneering, kehtestatud 19.04.2007. Detailplaneering näeb ette üldplaneeringu muutmise Ringi 60 osas väikeelamumaast korruselamumaaks ja Ringi 56a korruselamumaaks ning Lootsi 10 riigikaitsemaaks ning hoonestusõiguse määramise. Planeeringus kavandatu on osaliselt realiseeritud.
  15. DP 2.8 – Ranna pst ja mere kalda vahelise ala detailplaneering, kehtestatud 15.06.2000. Planeeringu eesmärk on Pärnu rannaelu keskuse edasiarendamine. Planeeringus kavandatud on osaliselt realiseeritud.
  16. DP 2.81 – Mere pst 7 kinnistu detailplaneering, kehtestatud 21.09.2006. Detailplaneering näeb ette täiendava ehitusõiguse seadmise Mere pst 7 kinnistule. Planeeringus kavandatu on osaliselt realiseeritud.
  17. DP 2.88A – Supeluse tn 22 ja 24 kinnistute detailplaneering Supeluse 22 kinnistu osas, kehtestatud 20.11.2014. Detailplaneeringuga nähakse ette kruntide ehitusõigused, hoonestusalad ning olulisemad arhitektuurinõuded. Planeeringus kavandatu on realiseerimata.
  18. DP 2.96 – Karja tn 29 kinnistu detailplaneering, kehtestatud 21.02.2008. Detailplaneering näeb ette väikeelamumaa sihtotstarbe muutmise korruselamumaaks, andes olemasolevale elamule pööningu väljaehitamise õiguse. Planeeringus kavandatu on realiseeritud.

Koostamisel olevad dokumendid:

1. Pärnu Linnavalitsuse poolt koostatav **Pärnu linna üldplaneering 2025**.

3.2. Huvigruppide kaardistus ja vajadused rannaala suhtes

Pärnu rannaala kui linna tõmbekoht meelitab ligi suure hulga külastajaid, kelle vajadustest suur osa on universaalsed (nt on kõigile olulised hea ligipääs, turvalisus ja WC-de olemasolu), kuid teisalt on neil tulenevalt vanusest, huvidest jne ka väga palju erinevaid vajadusi tegevuste, teenuste ja ruumi disani osas ning ootusi ranna väljanägemisele ja arengule.

Allpool on toodud ülevaade Pärnu rannaala eri huvigruppide ja nende vajadused. Kaardistus on koostatud tuginedes 7. juulil 2016 Pärnu linnavalitsuse ja Linnalabori korraldatud avalikul arutelul räägitule ning Pärnu linnavalitsuse olemasolevatele analüüsidele, uuringutele ja küsitlustele³.

HUVIGRUPP	HUVI/ VAJADUS
Kohalikud (rannaala piirkonna) elanikud	Rannapiirkonna säilitamine meeldiva, turvalise ja atraktiivse elukeskkonnana. Vajadus rahulike, teenustest koormamata puhkekohtade järele.
Teised pärnu elanikud, külastajad Eestist ja välismaalt	Hõlbus ja mugav ligipääs rannapiirkonda (parkimine, ligipääsuteed) ning võimalus teha/saada sealt mitmekesiseid tegevusi ja teenuseid aastaringsest. Selge informatsioon ja orientiirid (viidad, sildid, juhised, infotahvlid) rannaalal ja selle ümbruses leiduvate võimaluste kohta.
Noored	Vaba aja aktiivselt veetmise võimaluste ja teenuste vaheldusrikkus kogu rannaala ulatuses. Privaatsema ja avatuma ruumi vaheldus rannaalal.
Vanemaealised inimesed	Mugavad, hästivalgustatud, selgete viitadega ja istumiskohtadega varustatud kergliiklusteed (sh promenaad). Erinevate avatud, varjuliste ja vaiksemate istumis- ja puhkekohtade mitmekesisus terve rannaala ulatuses.
Erivajadustega inimesed	Mugav ja hõlbus ligipääs ratastooliga rannaala peamiste teenusteni (riietumiskabiin, WCd, pakihoid, toitlustuse ja müügikohad) ja rannajooneni/ liivarannani.
Lastega pered	(Tasuta) aktiivse tegevuse võimalused eri vanuses lastele nii halva kui ka hea ilma korral. Turvaline, hästi valgustatud ja heakorrastatud (puhas) linnaruum. Ala varustatus WCdega, kus saab ka mähkmeid vahetada. Lastesõbralikud toitlustuskohad.
Spordiharrastajad (surfariid, rannavõrkpall, tervisejooksjad jne)	Sportimiseks vajalik infrastruktuur (ligipääs, hoonestus, pakihoid, dušši- ja riietuskabiinid) ja mitmekesised teenused rannaala eri paikades.
Ettevõtjad ja teenusepakkujad (toitlustus, meelelahutus, sport, müük, suursündmuste korraldajad jne)	Rannaala arendamine ning rannaala külastajate ligimeelitamine, teenuste pakkumiseks vajalik infrastruktuur (parkimine, ligipääsuteed, infosildid, müügikioskid, vesi, elekter).

³ Küsitlused ja uuringud on leitavad Pärnu linnavalitsuse kodulehelt aadressil www.parnu.ee/index.php/linnakodanikule/areng-ja-planeerimine/linna-areng/kusitlused-uuringud

Naisteranna kasutajad	Hea ligipääsuga ja vajaliku infrastruktuuriga eraldatud rannaala, kus oleks keskrannaalale sarnaselt peamised teenused tagatud (WCd, toitlustus, pakihoid, istumiskohad).
Loodushuvilised, looduskeskused ja loodusseltsid	Rannaniitude ja sealsete liikide kaitse, õpperadade ja infotahvlite olemasolu ning mugav ja selge ligipääs.
Pärnu linnavalitsus	Korrastatud ja turvaline rannaala, atraktiivne nii kohalikule kui ka külastajale. Pärnu linna üldplaneeringuga soovitakse laiendada keskrannaala, sh planeeringueskiisi kohane Pärnu Keskranna ranna-ala laiendamine Side tänava pikendusest Kanali tänava pikenduseni ja ranna-ala välja arendamine tervikliku Eesti esindusranna väärilise kujunduskontseptsiooni alusel.
Muinsuskaitseamet	Rannapiirkonna muinsuskaitseala kui ajalooliselt väljakujunenud linnaehitusliku koosluse ja muinsuskaitseala kujundavate ehitiste, plaanistruktuuri, kultuurkihi, maastikuelementide, miljöölise eripära ning muinsuskaitsealale avanevate kaug- ja sisevaadete säilitamine.

4. PÕHIMÕTTED PÄRNU RANNAALA ARENDAMISEKS

1. Rannaala on avalik hüve, st see on välistamatu (rannaala kasutamist ei saa kellelegi piirata) ja konkurentsitu (rannaala kasutamine kellegi poolt ei tohi vähendada selle kättesaadavust teistele).⁴
2. Rannaala pole üks homogeenne koht, vaid eriilmeliste ja eri kasutusega kohtade võrgustik. Struktuurplaani peab seda võrgustikku täiustama.
3. Rannaala planeerimise peamine lähtekoht on kvaliteetne ja sidus avalik ruum.
4. Et avalik ruum hästi funktsioneeriks ja oleks atraktiivne, tuleb keskenduda sõlmpunktide, mitte alade loomisele. Sõlmpunkt on näiteks kohvik pargis, samas kui park on sinna jõudmise viis.
5. Rannaala huvigruppide vajadused on väga erinevad. On normaalne, et osa kohti vastavad ühekorraga paljude vajadustele, osa rohkem ühe vähemuse huvidele. Kõigile peab aga säilima ligipääs, et nad saaks kohti oma huvide järgi valida.
6. Sõlmpunktidest järgmine prioriteet on ühendused – eri kohad peavad olema omavahel selgelt ühendatud ning hästi ligipääsetavad, järgides seejuures universaalsaini põhimõtteid.
7. Ühendusteid kavandades on prioriteet jalakäijad, nende järel tuleb eelistada kergliiklejaid motoriseerituile ja ühistransporti sõiduautodele.
8. Loodus- ja muinsuskaitsealused paigad on loodud eesmärgiga kaitsta olemasolevaid väärtusi. Kui ühest küljest tunduvad need arengut piiravad, on neil teisest küljest väga oluline stabiliseeriv roll, mida peab arengute kavandamisel arvestama.

---

⁴ Tartu Ülikool, Käitumis-, sotsiaal- ja terviseteaduste doktorikooli terminoloogiaveeb. Kasutatud 15. juuli 2016

5. STRUKTUURPLAANI LÄHTETINGIMUSED

5.1. Avalik ruum

5.1.1. Olemasolev olukord

Rannaala on juba ajalooliselt atraktiivne ning populaarne paik, kus asuvad üle Eesti tuntud hooned ning asutused. Ka on ala avalikku ruumi oluliselt investeeritud, nt promenaad, pargialad, purskkaevud, rannainventar, spordiväljakud, tee looduskaitseala kohal ja linnuvaatlustornid on vaid mõned näited. Lisaks on korrastatud teenusepakkujate tegevust ühesuguste kioskite rentimisvõimaluste näol.

Nii võib öelda, et rand on juba edukalt toimiv. Teisest küljest jääb vaatlejale hektiline mulje – promenaad katkeb, kasutatud materjalid ei järgi tervikliku linnaruumi disaini printsiipi, mõnes piirkonnas domineerivad ühed ettevõtted samas kui mujal pole ühtegi teenusepakkujat jne..

5.1.2. Vajadused avaliku arutelu põhjal

Avalikul arutelul väljendati selgelt, et kohalik elanik otsib rannast rahu ning paigad, kus on palju rahvast ning ettevõtlust, ei ole neile atraktiivsed. Öeldi, et väliskülalisega randa jalutama ei läheks, vaid viiks ta hoopis vaiksematesse supluskohtadesse. Sellest tulenevalt sooviti, et struktuurplaan määraks kindlasti tegevuste-vabad alad. Samas tunti, et kui rand on liigagi aktiivne, siis rannapark on samas alakasutuses.

Arvati ka, et praegu on erinevad ranna osad suures osas ühesugused ning neil puudub kindel identiteet – sooviti nõ niširandu, mis vastaks kindlale huvile, et igaüks leiaks oma koha. Rõhutati, et kõiki alasid ei pea „korda tegema“, st võiks jääda metsikust ning rohelisi oaase.

Korduvalt väljendati soovi nn „Pärnu rosina“ ehk maamärgi järgi, millest saaks ranna sümbol.

Rannaalal tahetakse näha varjualuseid, mis kaitseks päikese, tuule ja sademete eest nii suvel kui talvel. Sellega haakus soov üleminekukohtade järgi – et ranna servas oleks lehtlaid vm rajatisi, kus päikesest lõõgastuda. Samas saaks seal tegeleda rahu nõudvate tegevustega nagu jooga või meditatsioon.

Sooviti, et laste mängualad oleks senisest ühtsema kujundusega ning rõhutati, et linnaruumimööbel oleks looduslähedase disainiga ja looduslikest materjalidest.

Nimetati, et rand on kehvasti tähistatud ning vähe on teeviitasid, mis sinna juhiks. Probleemi nähti näiteks selles, et naisterand pole piisavalt tähistatud. Ka seni vähem tuntud randu võiks paremini tähistada, et turist leiaks sinna tee.

Detailselt arutleti turvalisuse üle. Leiti, et vähempakkumise korras leitud vetelpäästeteenus ei ärata usaldust ning teiseks ei tea inimesed, milliste hädade korral vetelpääste poole pöörduda. Mainiti ka, et rannas puudub piisaval hulgal turvavarustust, nt pole päästerõngaid või statsionaarseid hädaabitelefone, kust kutsuda abi või küsida probleemi korral nõu ja et alal puudub regulaarne patrull.

Valgustuse osas arvamused lahknesid – oli neid, kes pidasid seda piisavaks ja oli neid, kelle arvates tuleks näiteks rannaparki ja promenaadi paremini valgustada. Ka haljastuse puhul leiti, et see ei loo praegu turvalist keskkonda, sest leidub palju pimedaid soppesid.

Liikumisteid peeti tihti kitsaks, konkreetset toodi välja, et näiteks promenaadi purskkaevu juures on ruum lapsekäru või ratastooliga liikumiseks liialt vähe. Samuti toodi välja, et jalakäija tunneb end kõnniteel jalgrataste jt sõidukite poolt ohustatult, sest puuduvad eraldi tsoonid ratturitele ning sõidukijuhtidele pakub hasarti kõndijate vahel kihutamine.

5.1.3. Lähtetingimused struktuurplaanile

Avalik ruum – selle identiteet, kvaliteet ja sujuvus – peab olema struktuurplaani visiooni alus. Avalikku ruumi tuleb käsitleda terviklikult, arvestades seejuures, et see koosneb eri ilme ja kasutusega ruumidest. Töövahendid, mille kaudu avalikku ruumi käsitleda, on **ruumi omadused; sõlmpunktid ja tsoneerimine; tänavaruum; linnamööbel ja inventar; valgustus; infoviidad; vaatekoridorid**. Mõelda tuleb lisaks **turvalisuse** ja hooajalisuse peale.

a. Ruumi omadused

Struktuurplaani peab lähtuma koostatava Pärnu linna üldplaneering 2025 peatükis 2.2 toodud ruumilise arengu põhimõtete seast järgmistest: IX ruumi väärtuslikkuse põhimõte, X avaliku ruumi väärtustamise põhimõte, XI loominguilisuse põhimõte, XII linnaruumi elavuse põhimõte, XIV sidususe põhimõte, XV terviklikkuse põhimõte, XVI eripärade väljatoomise põhimõte, XVIII lisaväärtuse loomise põhimõte. Lisaks tuleb võtta aluseks koostatava üldplaneeringu lk 14 sõnastatud kõrgekvaliteedilise ruumi omadused.

b. Sõlmpunktid ja tsoneerimine

Eestis on levinud maa-alade tsoneerimine lähtuvalt maakasutuse otstarvetest, kuid käesolevas lähteülesandes on rõhk asetatud ühe ala „sildistamise“ asemel tegevuskeskuste ehk sõlmpunktide loomisele. Sõlmpunktid ja seal toimuvad tegevused määravad ümbritseva ala iseloomu. Seejuures on mõni sõlmpunkt paariruumi meetrine ala (nt purskkaevu ümbrus), teine lineaarne tee, kolmas suurem piirkond, näiteks naisterand, kus ühel alal on väljakujunenud identiteet. Sõlmpunkt on otseselt seotud tegevustega – mis on need tegevused, mis antud asukohas toimuvad ja mille toimumist peaks tugevdama kas arhitektuurse sekkumise või kommunikatsioonitegevustega? Mida rohkem tegevusi seejuures ühes sõlmpunktis on, seda tugevam see on (näiteks lehtlal, kus toimuvad joogatunnid, õhtused loengud ja asub ajutine raamatukogu, on potentsiaal olla inimeste „mentaalsel kaardil“). Inimesi ligi tõmbavad tegevused võivad olla aktiivsed või rahulikud, lärmakad või vaiksed, paljude või hoopis kindla vähemuse jaoks atraktiivsed, kuid oluline on sel juhul, et üksteisest väga erinevad tegevused ei kattuks ajas või ruumis, sarnased aga just tugevdaks üksteist.

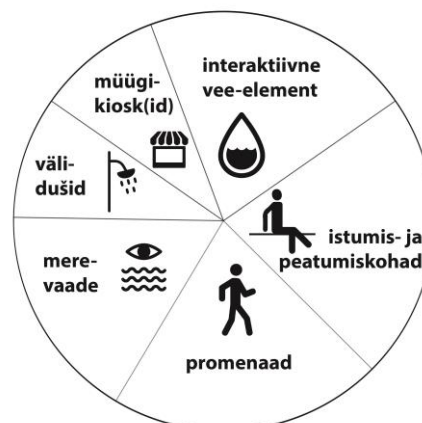
Sõlmpunktide olemus määrab väga suures osas ümbritseva ala iseloomu ning selle kaudu on reaalsuses juba toimunud Pärnu rannaala tsoonideks jaotumine. Seetõttu on sõlmpunktid oluline planeerimisvahend ka struktuurplaani jaoks. Struktuurplaani koostamise käigus tuleb kaardistada praegused sõlmpunktid ning hinnata, kuhu tuleb sõlmpunkte juurde kavandada ja milliseid tegevusi juurde tuua. Optimaalne on, et ühes sõlmpunktis on vähemalt viis võimalust midagi teha (nt pingil istuda, vett katsuda, infot saada, muusikat kuulda, endast erinevaid inimesi näha, leida varju päikese või vihma eest).

Et eeltoodud mõtet illustreerida, on allpool näited sõlmpunkti kohta kolmes Pärnu rannaala paigas – purskkaevu ümbrus promenaadi ääres, Rannapark ja surfiala rannaala lõpus.

1. Purskkaevu ümbrus

Rannaala keskosas, promenaadi ääres asuv veesilm on iseloomulik ja ligi tõmbav maamärk ja maastikuobjekt, mille ruumilist potentsiaali tasub paremini ära kasutada. Lisaks vee mängulisusele võiks antud ruum olla ka meeldiv peatus- ja kokkusaamiskoht. Et pakkuda kohapeal tegevust ja anda peatumiseks rohkem põhjust, tasub paremini läbi mõelda müügikioskite paigutus, et need oleksid võimalikult platsi poole avatud ja ei häiriks samas promenaadi loomulikku kulgu.

Kuna plats toimib samaaegselt ka ühe väravana randa minekuks ja tulekuks, tasub paigutada selle lähedusse rannaküllastajatele jaoks ja vee-elementi tugevdamiseks ka välidušid.

2. Rannapark

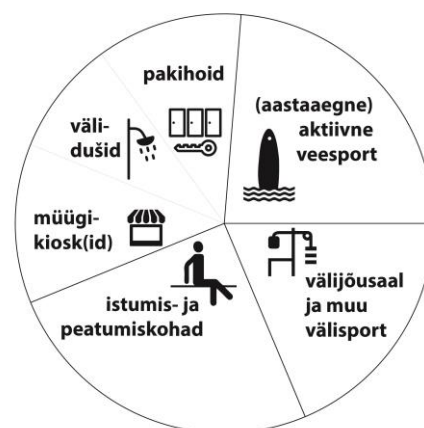
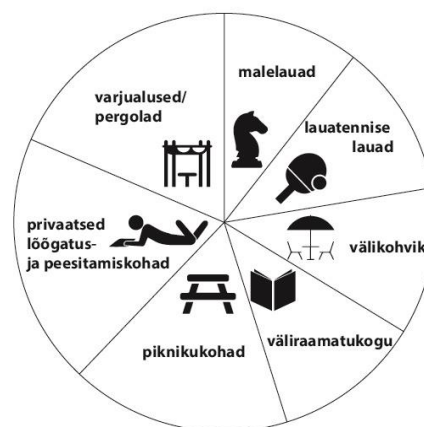
Rannapark on võrreldes keskranaga väga vaikne ja varjuline puhkeala, mille iseloomulik märksõna ongi lõõgastus ja privaatsus. Olemasolevate malelaudade ja avatud vaatega istumiskohtadele peaks lisama temaatilisi, pigem rahulikku, passiivset vabajaveetmist pakkuvaid tegevusi ja infrastruktuuri, nt väliraamatukogu, privaatsmaid istumiskohti, piknikulaua, varjualuseid ja pergolaid. Viimased võiksid olla lahendatud sarnaselt naisteranna kõrval olevale pergolaga, et luua kahe erineva rannaala vahel rohkem sidusust. Sellele lisaks sobivad parki ka väheliikuvad spordialad nagu nt lauatenis.

Pargis asub juba välikohvik, mida tasub kujunduslikult veelgi esile tõsta, et see aktiveeriks parki võimalikult palju.

3. Surfiala

Rannapromenaadi lõpus asuv surfikeskus määrab oma tegevusega ümbritsevale ruumi karakteri.

Antud ala keskseks tegevuseks on aktiivne veesporti harrastamine, kuid sinna saaks lisada teisi spordiga seotud tegevusi (nt välitreeninguplatsid), mida toetaks nt pakihoid, riietuskabiinid ja välidušid.

Soovitav on, et sõlmpunkti asukohtade ja tegevuste kavandamine toimuks koos kohalike elanikega. Tegevusi tuleb kavandada eri aastaegadeks ja ilmastikuoludeks.

Sõlmpunktide läbitöötamise järel tuleb üle vaadata nende ümber moodustuvad tsoonid. Kui suur on ala, mida üks punkt mõjutab, kui lähedal on järgmine tegevus, on nende vahel puhverala? Iga ala puhul, mis selliselt tsooneerides sünnib, tuleb vastata järgmistele küsimustele: kui reglementeeritud on selle ala kasutus (nt kaubanduse, väliruumi disaini ja heakorrareeglite osas) ning kui palju infrastruktuuri see vajab.

Lisaks sõlmpunktidele tuleb struktuurplaanis lahendada järgmised olemasolevad tsoonid:

1. promenaad (võib omakorda jaguneda alatsoonideks): vastavalt kavandatavale üldplaneeringule tuleb kujundada üleminek aktiivselt rannapiirkonnalt Rannaniidu looduskaitsealale. Tuleb määrata külastusinfrastruktuuri vajadus ala kasutusvõimaluste suurendamiseks ja kohalike loodusväärtuste tutvustamiseks. Võimalusel tuleb lahendada seos looduskaitsealadega kagus (vt ka peatükk Keskkond, keskkonnahoid ja haljastus);
2. spordiväljakute ala – määrata ala asukoht, peamised spordialad alal ning inventari rajamise vajadus;
3. surfiala – fikseerida ala asukoht ning tähistus (sh veealal);
4. naisterand – fikseerida ala asukoht ja tähistus.

Kui avalikul ruumil väljendati selget soovi ühe silmapaistva maamärgi järgi, siis siinse lähteülesande koostajate seisukoht on, et lahenduseks ei saa olla üks silmapaistev hoone ega

rajatis. Seda on näidanud ka teiste linnade praktika. Pärnu rand ja linn on juba hästi tuntud taustsüsteem, mille senisest veelgi mitmekesisemaks arenedes saavutatav tulemus on mainekujunduse ja atraktiivsuse seisukohast jätkusuutlikum kui seda saab olla ühele objektile panustamine. Nii on oluline jõuda „tervikliku mitmekesisuseni“. Seejuures on rannaalal juba olemas ikoonilisi objekte (nt rannakohvik ja -hotell) ning ruumi on uutelegi (nt ajaloolistest supelsildadest inspireeritud uued, kaasaegsed sillad meres), kuid ükski neist ei pea ainsana kandma koormat olla Pärnu „ikoon“, vaid töötavad ansambelis teistega.

Foto 1. Pärnu ajalooline supelsild postkaardil (oksjon nr 18499024 Osta.ee keskkonnas).

c. Tänavaruum

Tänavaruumi lahendades tuleb lähtuda esmajoones jalakäija turvalisusest ja mugavusest. Soovitatav on lahendada Supeluse tänav planeeringuala ulatuses senise sõidutee osas jagatud ruumina. Jagatud ruum tähendab, et tänavaruumi disaini (nt teekattematerjalide, värvidega) ning liikluskorralduslike vahendite või vahel ka nende puudumise läbi on jalakäijale antud tänaval liiklemiseks eesõigus ning oluliselt on piiratud ala läbivate autode arvu ja kiirust. Lisaks on soovitatav eraldada Supeluse tänaval sõidutee arvelt spetsiaalne kergliiklustee jalgratturitele, rulluisutajatele, tasakaaluliikurite juhtidele ja teistele kergliiklejatele, kes soovivad tänavat kiiresti läbida.

Ka ülejäänud planeeringualasse jäävatel tänavatel tuleb võtta eesmärgiks jagada liiklusruum selgelt jalakäijate ja kergliiklejate (mh ka velokartide juhtidele), eraldades kergliiklejatele vajadusel osa sõiduteest. Eri sõiduvahendite ristumiskohad tuleb markeerida võimalikult silmatorkavalt.

Tänavaruumi disainides arvestada universaalsisaini printsiipidega, võttes aluseks juhendi „Kõiki kaasava elukeskkonna kavandamine ja loomine“. Kohti, mis neile ei vasta, võib kavandada vaid erandkorras ning põhjendatult.

d. Linnamööbel ja inventar

Koos sõlmkohtade ja tegevuste planeerimisega tuleb struktuurplaanis määrata linnamööbli ja inventari vajadus – kuhu on tarvis midagi juurde või kus midagi vähemaks. Tuleb määrata nende asukohad ning disainiprintsiibid, millistele aladele kehtib ühtne välimööbli ja inventari disain ning millistel aladel on see vabaks jäetud. Juhul kui mööbel ja inventar peavad alluma ühele reeglile,

tuleb määrata, milliseid elemente peab ühtne disain hõlmama (kioskid, pingid, riietuskabiinid, hoiukapid, valgustid, dušid, varjualused, mänguväljakud jm rajatised). Juhul kui struktuurplaan näeb ette välimööbli disaini ühtlustamiseks, tuleb teha struktuurplaaniga ettepanek, kuidas selleni jõuda – kas need leitakse ideekonkursi, hanke või juba osana struktuurplaani koostamise protsessist.

Nii nagu sõlmpunktidegi puhul, tuleb välimööbli puhul arvestada eri aastaegadega ning valida materjalid, mis peavad keskkonnamõtjudele vastu.

e. Turvalisus

Avaliku ruumi kavandamisel tuleb võtta aluseks "CPTED juhend politseinikele" lk 21 "Maastikukujundus kuritegevuse ennetamisel"⁵.

Tuleb hinnata valgustuse piisavust planeeringualal ning määrata alad, kus seda tuleb parandada.

Tuleb kaaluda päästevarustuse paigaldamist ja asukohti rannaalal – nt päästevestide ning päästeabitelefoni installeerimist.

f. Suursündmused

Struktuurplaan peab käsitlema regulaarselt rannas või selle lähistel toimuvaid suursündmusi nagu nt Weekend Festival või Augustiunetus. Plaani koostamise käigus peab hindama, kas suurüritused on ruumiliselt seni piisavalt hästi toimunud, milline on olnud nende mõju elanikele ning milliste planeeringuliste vahenditega saab ürituste võimalikku negatiivset mõju vähendada ning tagada nende sujuv toimimine. Seejuures tuleb hinnata vajaliku statsionaarse või ajutise infrastruktuuri rajamist.

Lisaks peab arvestama, et rannas oleks ruumi võimalike ühekordsete kultuuri- või spordisündmuste jaoks ning näha ette nende korraldamiseks vajaliku taristu loomine.

g. Infoviidad ja teadetetahvel

Struktuurplaanis tuleb määrata, kus paiknevad peamised infoviidad ning millele need viitavad – kas annavad kätte üldise suuna või juhivad juba konkreetsete kohtade juurde. Soovitav on kasutada osa infotahvlite juures universaalsisaini põhimõtteid (vt juhend „Kõiki kaasava elukeskkonna kavandamine ja loomine“⁶).

Struktuurplaanis tuleb kaaluda, kas alal on tarvis teadetetahvleid, mida saavad kasutada kohalikud elanikud, üritustekorraldajad, linnavalitsus jt, kel vaja. Määrata nende asukohad ning see, kuidas need seostuvad disaini poolt ülejäänud linnamööbliga.

h. Vaatekoridorid

Struktuurplaan peab käsitlema olemasolevaid ja kavandatava üldplaneeringuga ettenähtud vaatekoridore ning määrama potentsiaalsed vaatekoridorid. Viimased sõltuvad plaaniga tehtavatest hoonestuse ja maastikuarhitektuuri ettepanekutest ning võivad linnaruumis alles tulevikus välja kujuneda.

5.2. Teenused ja vaba aja veetmise võimalused

5.2.1. Olemasolev olukord

Pärnu rannaala meelitab ligi hulgaliselt eri vanuses ja huvidega külastajaid. Kahtlemata on see linna suurim tõmbekoht, millele on ka suured ootused mitmekesiste teenuste ja vabaajaveetmise võimaluste suhtes. Eriti suur surve on rannaalale suvel, mil rannakülastajate arv ulatub hinnanguliselt tuhandetesse. Hetkel on enamik tegevusi ja teenuseid koondunud kesklinnaalale, tekitades sinna väga aktiivse ja küllastunud ruumi, samal ajal kui teiste rannapiirkonna kohtade võimalused jäävad alakasutamata (Rannapark, teised rannaalad).

⁵ www.siseministerium.ee/sites/default/files/dokumentid/Ennetus/cpted_kasiraamat_politseinikele_et.pdf

⁶ Eesti Arhitektide Liit, Eesti Disainikeskus, Eesti Kunstiakadeemia, „Kõiki kaasava elukeskkonna loomine“. Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskus 2012

Kohalike elanike ja suure osa teiste pärnukate jaoks tundub Pärnu rand liigselt lärmakas ning ülerahvastatud ning seega eelistatakse Pärnu rannale teisi vaiksemaid ja varjatumaid supluskohti linna sees (Mai rand) ja väljas (Valgerand). Rannaala on selgelt hooajaline, pakkudes külmemal ilmal, väljaspool suvist perioodi rannakülastaja jaoks vähe tegevusi.

5.2.2. Vajadused avaliku arutelu põhjal

Avaliku arutelu ajal leiti, et Pärnu rannaalal on mere potentsiaali ebapiisavalt ära kasutatud. Leiti, et on vajadus rohkemate ja uudsemate veepealsete teenuste ja tegevuste järgi, mis oleksid tugevalt seotud merega (nt kalapüük, ujuv saun). Uudsetest tegevustest pakuti välja ka kogukondliku linnaaia rajamist, mis oleks ühtaegu ka haridusliku väljundiga.

Arvati, et rannaalal oleks vaja juurde varjualuseid ja varjatumaid puhkealasid (nt merevaatega paviljonid), mis kaitseksid külma ilma, tuule, päikse ja vihma eest. Mitmes arutelugrupis kõlas vajadus vaiksemate puhkealade järgi, kus saaks suuremast rannamelust lõõgastuda (jooga, meditatsioon, lugemine). Sellisesse alasse pakuti rajada näiteks väliraamatukogu. Seejuures peaksid vaiksemad puhkealad vahelduma piisava intervalliga aktiivsemate vabaajaveetmise aladega selle asemel, et koonduda vaid ühte rannaala äärde.

Rannateenustest väljendati vajadust läbimõeldud avalike tualettide võrgustiku, pakihoiu, joogiveevõtukohtade, jalapesukraanide ja avalike välidušside järgi.

Peale selle, peaksid tegevused ja teenused olema paremini hajutatud, kasutades lisaks kesklinnaalale ka rohkem rannapargi potentsiaali. Ühtlasi väljendati vajadust selgema ruumiloogika järgi (nt naisteranna, surfiala puhul), et oleks paremaid suuniseid selle kohta, mis kuskil asub ja mida rannaala eri paigus saab teha, ka sajusema ilma korral. Üldiselt väljendati vajadust kasutada rannaala paremini ära talvisel perioodil (suusarajad, uisutamine jm).

Arvati, et teenusepakkujate maastik võiks olla rannaalal paindlikum ja vaheldusrikkam. Pakuti välja eraldi koht (tänavaturg), kus oleks võimalik ka eraisikuna (kohalik pirukamüüja, käsitöölised, suitsukala müüja, hooajaliste marjade müüjad, tänavakunstnikud- ja muusikud jms) lühiajaliselt (päev, nädal) kaubelda.

Leiti, et rannaalale ja selle promenaadile sobivad pigem (hooajalised) toitlustajad, kes suudavad pakkuda tänavatoitu, ehk siis kioskid, kust saaks mugavalt ja kiirelt toitu randa või jalutuskäigule kaasa võtta. See eest Supeluse tänava puhul eelistati keskendumist pigem aastaringiselt toimivatele toitlustajatele, et tagada tänavaruumi aktiivsus ka väljaspool suve. Lisaks arvati, et jalakäijate ruum peaks Supeluse tänaval suurenema ning loodama võimalusi rohkemate väliterasside jaoks.

5.2.3. Lähtetingimused struktuurplaanile

Struktuurplaani koostamisel tuleb planeeringuala (ennekõike keskkranda) ruumiliselt liigendada aktiivsemateks vabaajaveetmise kohtadeks ja vaiksemateks, privaatsemateks puhkealadeks pakkumaks võimalikult vaheldusrikkast ja erinevatele huvidele vastavat ruumikogemust. Tuleb täiendavalt analüüsida keskkranda ümbritsevat ruumi (Rannapark, teised rannaalad), selgitamaks välja nende alade suurema aktiveerimise võimalusi eri tegevuste ja teenustega.

Struktuurplaani koostamisel arvestada juba olemasolevate (k.a omaalgatuslikult väljakujunenud) ruumiharjumustega (nt isetekkelised jäärajad, teerajad) ning neid edasi arendada juba läbimõeldumaks ruumilahenduseks.

Määrata eri iseloomu ja suurusega tegevus- ja puhkekohti, mis oleksid kasutatavad ka tuulise, talvise ja vihmase ilma puhul (varjualused, paviljonid, tuulemüüri alad). Töötada välja ühtne ja selge ruumiloogika koos alade tähistamisega (värvid, sildid, viidad), millest rannakülastajad saaksid lähtuda planeeringupiirkonnas orienteerumisel. Kaaluda kogukondliku linnaaia (soovitavalt Rannaparki), välitrenažöörade ja lauatenniselaudade rajamist.

Määrata hooajaliste ja aastaringsete teenusepakkujate paiknemine, hajutades koormust keskraanalt eemale Supeluse tänava, Rannapargi ja külgnevate rannaalade suunas. Lisaks määrata n-õ tänavaturu ala ja selleks vajalik (modulaarne-teiseldatav või statsionaarne) infrastruktuur (müügilet, kiosk) lühiajaliseks ja hooajaliseks väikekaubanduseks.

Määrata avalike välikäimlate asukohad (pöörata tähelepanu rannapromenaadile, Rannapargile, keskrand-kesklinn sihile), mille puhul oleks tagatud ka laste mähkimisvõimalus ja ratastoolis ligipääs. Kõikide teenuste ja tegevuste planeerimise puhul arvestada universaalse disaini põhimõtetega ning ennekõike tagada ratastooliga ligipääs.

5.3. Maakasutus ja hoonestustingimused

5.3.1. Olemasolev olukord

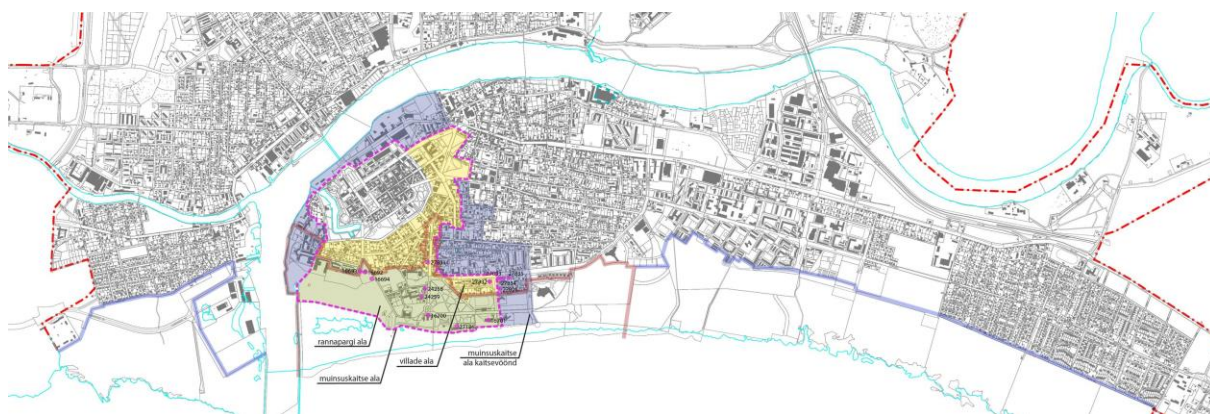
a. Maakasutus

Rannaala maakasutus on välja kujunenud peamiselt 20. sajandi jooksul. Kehtiva üldplaneeringu kohaselt moodustab käsitletavast rannaalast suurima osa üldmaa ja supelrandade maa, lisaks on alal elamumaa, ärimaa ja ühiskondlike hoonete maa funktsioonidega kinnistud. Koostamisel oleva Pärnu linna üldplaneeringu 2025 kohaselt on maakasutuse käsitlust muudetud – vaadeldav ala on määratud üldisemalt puhketeeninduse maa-alaks ja supelranna maa-alaks ning tuuakse välja konkreetsemad arengualad.

Puhketeeninduse maa-alale on võimalik püstitada kultuuri-, spordi-, haridus- ja meelelahutusasutusi, kaubandus-, toitlustus-, teenindus- ja majutusasutusi ning tervishoiuasutusi. Uute elamukruntide kavandamine ei ole lubatud. Supelranna maa-ala ei ole lubatud hoonestada. Pärnu linna kehtiv üldplaneering samas ei keela veealadele ehitamist. Pärnu mereala maakonnaplaneeringus on toodud, et merre supelranna veealaks määratud alale või selle puudumisel kuni 1m sügavuseni tavalisest veetasemest on lubatud paigaldada rajatisi.

b. Muinsuskaitseala ja miljööväärtslikud piirkonnad

Käsitletav ala jääb osaliselt muinsuskaitseala piiresse – villade ala ja rannapargi ossa ning osaliselt muinsuskaitseala kaitsevööndisse. Pärnu linna üldplaneeringuga on kontaktvööndisse jäävad Pärnu muulid on hinnatud miljööväärtslikuks alaks.

Joonis 3: Muinsuskaitseala, kaitsevöönd ja mälestised (koostatava Pärnu üldplaneeringu põhjal).

Planeeringualale jääb kokku 14 mälestist:

1. Pärnu mudaravila, Ranna pst 1, mälestise registri number 16700
2. Pärnu rannakohvik, Ranna pst 3, mälestise registri number 27186
3. Pärnu rannahotell, Ranna pst 5, mälestise registri number 16701
4. Ammende I villa (suvepansion), Supeluse tn 23//25, mälestise registri number 24258
5. Bööckenhofi suvemõisa peahoone koos säilinud kõrvalhoonega ja säilinud pargiosaga, Supeluse tn 23//25, mälestise registri number 24259
6. Pärnu Ammende villa, Mere pst 7//7a, mälestise registri number 16692
7. Pärnu Ammende villa kõrvalhoone, Mere pst 7//7a, mälestise registri number 16693
8. Pärnu Ammende villa piirdeaed väravatega, Mere pst T2, mälestise registri number 16694

9. Elamu Pärnus, Supeluse 17, mälestise registri number 27831
10. Pansionaadihoone Pärnus, Tammsaare pst 11, mälestise registri number 27832
11. Elamu Pärnus, Kuuse tn 2, mälestise registri number 27826
12. Elamu Pärnus, Tammsaare pst 13, mälestise registri number 27833
13. Elamu Pärnus, Tammsaare pst 15, mälestise registri number 27834
14. Elamu Pärnus, Tammsaare pst 19, mälestise registri number 27835

c. Kavandatud arengud üldplaneeringu kohaselt

Pärnu linna üldplaneeringuga on määratud arhitektuurivõistluste alad, kus kehtivad kõrgendatud nõuded tehiskeskonna arhitektuursele kvaliteedile. Käsitletavasse piirkonda jääb arenguala A2. Samuti on välja toodud perspektiivsete maamärkide ehk võimalike arhitektuursete dominantide asukohad (samuti arengualal A2), kusjuures ranna ja kalda aladele kavandatav hoonestus peab olema lahendatud arhitektuurselt kõrgel tasemel ja peab olema ka vee poolt vaadeldav.

Koostatav üldplaneering näeb ette, et Europan 7 konkursialasse jääv piirkond tuleb planeerida ja arendada välja vastavalt 2004.a. toimunud rahvusvahelise arhitektuurivõistluse lahendusele ning kogu piirkond tuleb kujundada kui aktiivkasutuses olev ranna ala lõpetus ning üleminek looduslikule Rannaniidu looduskaitsealale.

5.2.2. Vajadused avaliku arutelu põhjal

Pärnu rannaalal tunnevad kohalikud puudust merevaatega restoranist, mis võiks märgilise hoonena moodustada osa Pärnu siluetist ning toimida maamärgina ka merelt Pärnut vaadeldes.

Ajalooliselt on Pärnu rannas olulist rolli mänginud ujuvad supelsillad, mille taastamine annaks juurde nii ranna atraktiivsusele kui võimaldaks näiteks ka senisest paremini omavahel piiritleda ujumisala ja surfiranda. Supelsildade külge võiks kavandada ka ujuvhoonestust näiteks rannakohviku näol.

Pärnu ranna omapäraks on madalus ning tänu sellele on see ideaalne paik surfaritele. Juba väljakujunenud surfiklubist, mis hetkel tegutseb konteinerhoones, võiks kujuneda püsivam hoonestuse vorm, mis võiks ühtlasi funktsioneerida mereäärse spordiklubina. Lisandina võiks Pärnus olla ka korralik kaablipark, kus surfajad sõidavad motoriseeritud köite abil. Nimetatud parki saaks talvisel perioodil kasutada ka näiteks lumelaudurid.

Lisaks aktiivsematele sportimisvõimalustele nähakse rannaalal vajadust ka vaiksemate ja meditatiivsemate spordialade harrastamiseks. Selleks võiks sobida lehtlad/paviljonid või muu rannaalale sobiva vormiga hoonestus, mille juurde võiks suvisel perioodil kuuluda ka näiteks rannaraamatukogu võrkkiigeplatsiga.

Lisandväärtust rannaalale annaks lisaks mitmekülgsetele sportimisvõimalustele ka elav muusika ehk kaetud laululavaga kontserdiplatsi loomine, mida oleks võimalik talvisel ajal välitegevuste alana kasutada.

Uushoonestuse kavandamisel ei tohi tähelepanuta jätta ka hooajalist teenindust, sh avalike tualettide, välidušside, hoiukappide jms jaoks.

5.2.3. Lähtetingimused struktuurplaanile

Struktuurplaan peab lähtuma koostamisel olevas Pärnu linna üldplaneeringus 2025 toodud maakasutuse juhtotstarvetest, kuid plaanis tuleb konkreetsemalt määratleda hoonestamata kinnistute maakasutus. Samuti tuleb lähtuda Europan 7 võistlusala väljaarendamisel koostamisel olevas üldplaneeringus toodud nõuetest.

Struktuurplaanis määrata lubatavad ehitusalad käsitletava ala piires ja tuua välja üldised hoonestustingimused – hoonete tüpoloogia, korruselisus ja kõrgus, ehitusjoon, täisehituse protsent ja arhitektuurinõuded, käsitledes ka ajutisi ehitisi ja rajatisi, kehtestades neile vajadusel eraldi tingimused. Nende määramisel lähtuda muinsuskaitsealastest piirangutest,

looduskaitsealade piirangutest, rannakaitse piiranguvööndist, ehituskeelualadest ja teistest asjakohastest piirangutest.

Struktuurplaanis määrata võimalikud asukohad veealadele rajatiste püstitamiseks ning nende otstarbed. Struktuurplaani koostamisel tuleb täiendavalt kaaluda vajadusi ja võimalusi erinevate spordialade harrastajate soovidele sobiva hoonestuste rajamiseks ning määrata nende paiknemine ja arhitektuursed tingimused.

Uushoonestuse hoonestustingimuste määramisel näha ette, et vähemalt esimese korruse ulatuses tuleb kavandada avaliku kasutusega ruume, mis aitab kaasa avatud ja aktiivse linnaruumi loomisele.

Lisaks koostatavas üldplaneeringus näidatule võib struktuurplaan ette näha alasid, kus avaliku ruumi ideekonkursi korraldamine on kohustuslik.

5.4. Liiklus, liikumine, ühendused

5.4.1. Olemasolev olukord

Olemasolevad juurdepääsud rannaalale ei ole linnaruumis selgelt loetavad ning juhivad nii kohalikke kui turistide pigem otse keskrannda, mitte hajutatuna tervele rannaalale. Seetõttu on suvisel ajal Supeluse puiestee peamise ühenduslülina kesklinna ja rannaala vahel rahvarohke ning ei arvestata rannaalale suunduvate ja sealt lahkuvate inimeste ootustega erinevate teenuste osas.

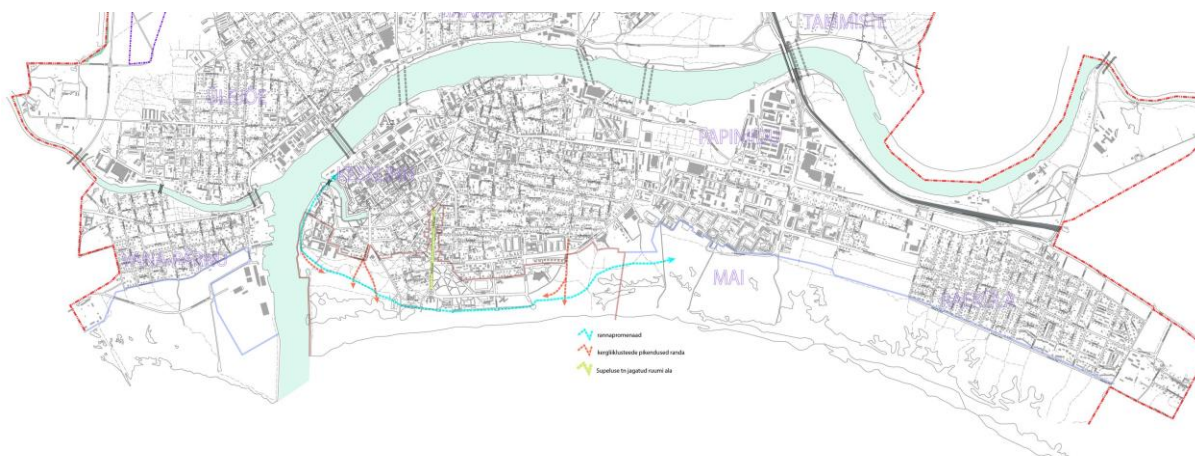
Parkimine rannapiirkonna tänavatel on suveperioodil (1. juuni – 31. august) vahemikus 10.00-19.00 tasuta. Suuremad parkimisplatsid paiknevad Ranna puiestee Surfikeskuse poolses otsas ning Mere puiesteel Naisteranna juurdepääsu juures. Hetkel on piirkonnas vaid üksikud kohad jalgrataste parkimiseks ning seetõttu kasutatakse selleks ka olemasolevaid puid ja rajatise rannaalal.

Pärnu linna ühistransport on korraldatud peamiselt bussidega. Ühistranspordiga juurdepääsuks rannaalale on kõige lähim võimalus A. H. Tammsaare puiesteel liikuvate bussiliinidega, mis taaskord suunavad inimesi keskrannda alale. Täielikult puudub aga bussiühendus näiteks Vana-Pärnu randa jõudmiseks.

Juurdepääs rannapiirkonda on tagatud ka läbi kergliiklusteede võrgustiku, mis on aga osaliselt sidustamata. Olemasolev rannapromenaad on katkestatud eraomandis oleva rannahoone kinnistute (Ranna pst 3 ja 3a) ja mudaravila vahel ning teeb alal orienteerumise ebaselgeks. Vastavalt Pärnu linnapiirkonna jätkusuutliku arengu tegevuskavale on kavas rajada lähiaastatel mitmed kergliiklusteede lõigud, et luua teedest ühtne tervik. Pärnu linna üldplaneering näeb ette ka tervikliku rannapromenaadi rajamist alates Jahtklubist (Ringi tn lõpp Pärnu jõe ääres) kuni Europani arengualani.

Liikumisvõimaluste mitmekesistamiseks on Pärnu rannapiirkonnas märgistatud kaks terviserada.⁷ Lisaks on keskranndas kagusse jäävale rannaniidule rajatud tõstetud laudtee, mis võimaldab rannaniiduga tutvuda seda rikkumata. Rannaniiduga asustamisel lehmadega on aga katkestatud mitmed endised juurdepääsud randa, mis on kohalike meelest takistavaks asjaoluks. Hetkel on puudulikult lahendatud juurdepääs muulidele, mis on üks Pärnu maamärkidest ja rikastab rannaala.

⁷ Rannapargi terviseradade kaart kodulehel Pärnu Kuurort 175. Kasutatud 27.07.2016.

Joonis 4. Lahendamist vajavad liikumissuunad rannavööndis.

5.4.2. Vajadused avaliku arutelu põhjal

Pärnu arengut käsitlev üldplaneering ja arengudokumendid ning avalikul arutelul kogutud kodanike tagasiside viitab sellele, et rannapiirkonda uute autoparklate rajamist tuleb pigem vältida, pakkudes selle asemel alternatiivseid lahendusi randa jõudmiseks nii turistidele kui kohalikele.

Peeti oluliseks arendada linnasisest kergliiklusteede võrgustikku, mis praegu on kohati katkestatud. Lisaks soovitakse liikuda kergliiklusteid pidi mööda rannikut ka kõrvalomavalitsustesse ehk ohutu ja terviklik tee võiks katta ala Lottemaast kuni Valgerannani. Kergliiklusteedega seondult leiti, et täiendamist vajavad ka jalgrattaparklad, mida peaks olema nii kogu kergliiklustee ulatuses kui ka kesklinnas.

Kohalike arvates tuleb arendada Pargi&Reisi süsteemi, mis võimaldaks jätta auto rannaalast kaugemale ning kasutada ühistransporti (näiteks piki rannaala liikuv suvebuss) rannaalale jõudmiseks. Buss võiks samuti ühendada omavahel erinevaid randu marsruudil Valgerand – Vana-Pärnu – Pärnu rand – Mai rand – Raeküla rand, andmaks nii turistidele kui kohalikele võimalusi mitmekesisemaks puhkuseks.

Lisaks nähti avalikul arutelul, et perspektiivi on veetranspordil, ühendades randu sel viisil ning võimaldades ühendusi jõge mööda. Hetkel puuduvad aga paatidele sobivad juurdepääsud rannale.

Suvisel ajal vajab lisatähelepanu Supeluse tänav, mis tuleks kujundada eelkõige jalgsi ja jalgratastel liiklejate vajadusi arvesse võttes. Tänavat ei tohiks samas autoliiklusele täiesti sulgeda.

Rannakülaliste hajutamiseks piki tervet rannaala tuleks aga nii avaliku arvamuse kui linnavalitsuse arvates kaaluda täiendavate juurdepääsuteede rajamist – näiteks Ranna puiestee pikendamist Kanali tänavani, laudtee rajamist Remmelga tänava sihilt üle looduskaitseala, tagamaks parem ühendustee Pärnu muulidele. Üle tuleks vaadata praeguseks suletud varasemad jalgsi läbipääsud läbi rannaniidu ala, mis on saanud kohalikele takistuseks mereni jõudmisel. Lisaks on oluline, et juurdepääsud randa oleks tagatud ratastoolis ja teiste abivahendite ning lapsevankritega liikujatele universaalsidaini põhimõtetel.

Oluline on lahendada praegune rannapromenaadi katkestus rannahoone kinnistute (Ranna pst 3 ja 3a) ja mudaravila vahel ja leida sobivaim viis ühtse ja loogilise promenaadi loomiseks ning selle ühendamiseks kergliiklusteede võrgustikuga.

5.4.3. Lähtetingimused struktuurplaanile

Struktuurplaanis tuleb käsitleda järgnevat teemasid: teedevõrgustik; kergliiklusteed, sh rannapromenaad; ühistransport; liikluskorraldus; parkimiskorraldus, sh jalgrattaparklad. Kogu liikuvuse teema kavandamisel tuleb käsitletavat ala vaadelda tihedas seoses ülejäänud linnaga, võttes arvesse kõiki liiklussõlmi (sadam, jahisadam, rongijaam, bussijaam) ning hõlmates ühtse

süsteemina kõiki erinevaid liikumisviise, k.a juurdepääsud ratastooliga ja lastevankritega. Pidades sealjuures silmas, et juurdepääsud ratastooliga oleksid tagatud rohkematest kohtadest kui ainult keskranast.

Struktuurplaani loomisel tuleb täiendavalt analüüsida uute tänavate rajamise vajadust rannaala paremaks ühendamiseks kontaktvööndiga ja vajadusel näha ette uute tänavate kulgemine ning nende rajamise põhimõtted ehk tänavate funktsionaalne ristlõige. Tänavate kavandamisel võtta arvesse, et tõhusaks kergliikluseks on oluline jalgratturite ja jalakäijate eraldatus. Sealjuures kavandada Supeluse tänav planeeringuala ulatuses jagatud ruumiks. Tänavaruumi lahendades tuleb lähtuda esmajoonel jalakäija turvalisusest ja mugavusest. Tänavaruumi disainides arvestada universaaldisaini printsiipidega vastavalt ptk 5.1.3 toodule.

Olemasolevate ja võimalike uute parkimisalade (nii parkimisplatsid kui tänaväärne paralleelne parkimine) kujundamisel lähtuda põhimõttest, et lahendused on sobivad pargimaastikku, st vältida suurte sillutatud ja haljastuseta pindade loomist, liigendades parkimist iga 10 koha järel kõrghaljastusega. Parkimisplatside kavandamisel luua riskasutatavaid alasid nt parkimine-korvpalliplats. Samuti kavandada jalgrattaparklate ja laenutuspunktide ruumilise paiknemise süsteem, mis võimaldab sujuvat liikumist kergliiklusteedelt randa, võimalusega parkida jalgratas turvaliselt (st võimalust lukustada ratast raamist) ja ka ilmastikukindlalt.

Struktuurplaanis lahendada rannapromenaadi loogiline jätkamine ja ühendamine olemasolevate kergliiklusteedega. Promenaadi ja kergliiklustee terviklikkuse ning sidususe loomiseks tuleb raja kujunduses tervikuna kasutada läbivaid elemente, mis eristaks seda ka muust linnaruumist ja toimiks orientiirina. Leida sobiv lahendus tagamaks paremat juurdepääsu muulidele, näiteks kaaluda laudtee rajamise võimalust läbi looduskaitseala ning analüüsida juurdepääse läbi rannaniitude, nähes vajadusel ette uute ühenduste loomise või eelnevate taasavamise.

Rannaalal suurürituste korraldamiseks on vajalik ette näha sobivad juurdepääsud rasketehnikaga.

Koostöös päästekeskusega määrata päästeteenistusele sobivad juurdepääsukohad rannaala teenindamiseks ehk ligipääsuks alarmsõidukiga vee äärde, võttes arvesse ka rannaala erinevaid tegevuskeskkondi, kus on kõrgem vajadus päästeteeninduse ligipääsuks.

5.5. Keskkond, keskkonnahoid ja haljastus

5.5.1. Olemasolev olukord

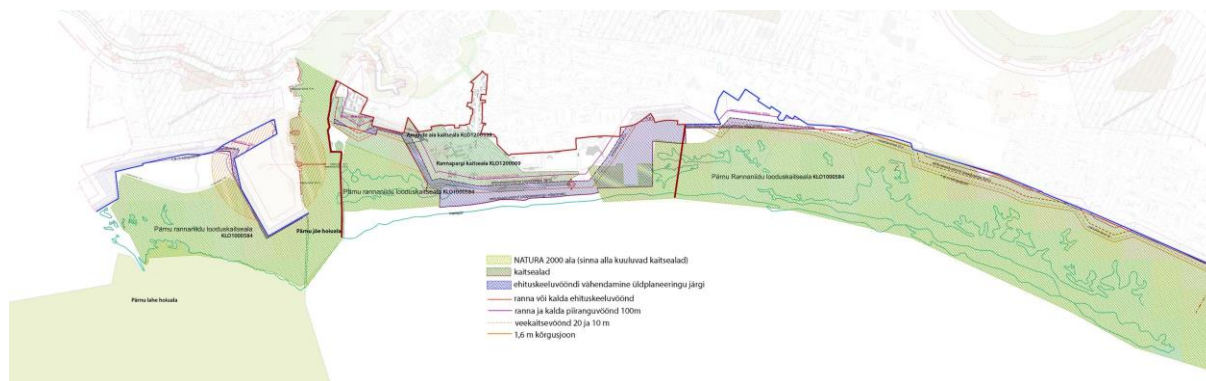
Käsitletavast alast moodustavad suure osa rohealad ja looduslikud kooslused. Planeeringualale jääb kokku 4 kaitstavat loodusobjekti:

1. Pärnu jõe hoiuala (KLO2000293)
2. Pärnu rannapark (KLO1200069)
3. Pärnu rannaniidu looduskaitseala (KLO1000584)
4. Ammende aed (KLO1200539)

Kontaktvööndisse jääb lisaks:

1. Pärnu lahe hoiuala (KLO2000286)

Joonis 5: Keskkonnapiirangud (koostatava Pärnu üldplaneeringu põhjal).

Lisaks kuuluvad Pärnu jõe hoiuala, Pärnu rannaniidu looduskaitseala ja Pärnu lahe hoiuala ka Natura 2000 võrgustikku, mille eesmärk on kaitsta väärtuslikke ja ohustatud looma-, linnu- ja taimeliike ning nende elupaiku. Seetõttu on tegevuste elluviimine võimalik ainult juhul kui puudub oluline negatiivne mõju Natura 2000 võrgustiku ala terviklikkusele ega mõjutata negatiivselt selle ala kaitse eesmärki.

Rannakaitsevöönd on vastavalt üldplaneeringule 100 meetrit veepiirist, jõe kaldakaitsevöönd 15-50 meetrit veepiirist. Kavandatava üldplaneeringuga on ettenähtud Pärnu keskranas ehituskeeluvööndi vähendamist 50 meetri peale.

Üleujutusohuga ala Pärnu linnas on 3 m samakõrgusjoon. Kriitilise veetasemega alaks loetakse 1,6 meetri ala.

Haljastus rannaalal on välja kujunenud ja tugevas seoses olemasoleva rannaniidu ja rannapargiga. Rannaniitudel kasvab mitmeid kaitsealuseid taimeliike. Rannapromenaadi ja Rannapargi kujundamisel on kasutatud selleks sobivaid taimekooslusi.

5.5.2. Vajadused avaliku arutelu põhjal

Avalikust arutelust tuli välja, et Pärnu rand vajab lisaks olemasolevale tegevusruumile juurde ka tegevusi ja teenuseid, mis oleksid tihedamalt seotud merega nt kalapüük, ehk ligipääs ja avatus merele ei ole hetkel piisavad ning veepotentsiaal Pärnus on alakasutatud. Samuti leiti, et muinsus- ja looduskaitsepiirangud on väga tugevad ning pärsivad ettevõtluse arengut rannapiirkonnas.

Raeküla ranna puhul toodi keskkonnaga seonduvalt välja, et seoses linnalehmade projektiga on suletud mitmed endised ligipääsud mere äärde, mis takistavad kohalike juurdepääsu veele. Lisaks leiti, et ka Vana-Pärnu rannas võiks olla lemmikloomade ujutamise kohad.

Natura alade suhtes väljendati arvamust, et Pärnu rand võiks Mai rannaga olla ühendatud klaastunneli abil, mis lubaks inimeste läbipääsu, töötaks eraldi atraktsioonina, kuid jäta samas looduse puutumata. Teine mõte oli laiendada jahisadamat Pärnu jõe poolsele vesiste sopistustega Natura alale, andes sellega pargile unikaalse funktsiooni ning julgustades edasisi arenguid ka seal.

Arutelul selgus, et rannapromenaadi ääristav haljastus on kõrge, tekitab sopistusi ja pimedaid nurki, mistõttu vähendab see promenaadil liikujate turvatunnet. Üldiselt arvati aga, et rannaala heakord on hästi korraldatud. Rannapromenaadi valgustust peeti heaks. Valgustuse puhul peetakse esmatähtsaks pimedal ajal turvalise keskkonna loomist.

Uuhoonestuse rajamisel pidasid ka kohalikud oluliseks, et oleks tagatud kaitse üleujutuste korral.

5.5.3. Lähtetingimused struktuurplaanile

Struktuurplaani koostamisel tuleb arvestada olemasolevate looduskaitsealade, hoiualade, rannakaitsevööndi ja kaldakaitsevööndiga, kuid on soovitatav koostöös Keskkonnaametiga leida

võimalusi looduskeskkonna säilitamise ja rannaala laiendamiseks vajaliku tehiskeskkonna vajadusi samaaegselt arvesse võttes, nähes vajadusel ette täiendava keskkonnamõju hindamise läbiviimise.

Kuna kogu käsitletav rannaala jääb allapoole 3 m samakõrgusjoont, mis tähistab üleujutusohuga ala piiri Pärnus, tuleb hoonestuse planeerimisel arvestada üleujutusriskiga ning vajadusel näha ette vajalikud kaitsemeetmed üleujutusega kaasneva ujuvmaterjali poolt tekitatava võimaliku kahju minimeerimiseks.

Kogu alale tuleb luua terviklik maastikuarhitektuurne visioon. Ala kavandamisel valida rannapiirkonda sobivaid funktsionaalseid ja omamaiseid taimi, et luua kohalik ja isikupärane taimekooslus. Säilitada tuleb olemasolev luitemaastik ning ala kavandamisel kasutada ära selle võimalusi erinevate tegevusruumide loomisel.

Ala maastikuarhitektuurne kavandamine peab eelkõige lähtuma sellest, et pakutavad lahendused on praktilised ka nende rajamise ja edasise hooldatavuse osas. Maastikuarhitektuursesse kujundusse tuleb hõlmata ka rannala valgustuslahendused.

Piirkonna arendamisel tuleb läbi mõelda ka rannaalale sobilik jäätmekogumine, mis võimaldab rakendada jäätmete sorteerimist ja võimalikku hilisemat taaskasutust.

5.6. Tehniline infrastruktuur

5.6.1. Olemasolev olukord

Üldine tehniline infrastruktuur Pärnus on hästi arendatud, siiski on see rannapiirkonnas ebapiisav vajalikuks ala edasiarendamiseks ning seetõttu on vajalikud suuremahulised muudatused ning täiendavate infrastruktuuriobjektide rajamine. Mitmete tehnosüsteemide edasiarendamiseks on koostatava Pärnu linna üldplaneeringu kohaselt soovituslik algatada ka vastavasisulised teemaplaneeringud.

5.6.2. Vajadused avaliku arutelu põhjal

Avalikul arutelul toodi välja, et rannaalal teenuste pakkujad (ettevõtetus, kaubandus, toitlustus) sooviksid tõsta teenuste kvaliteeti ning pakkuda uusi teenuseid, kuid praegu puudub selleks vajalik tehniline infrastruktuur - olemasolevad vee- ja kanalisatsiooniühendused jäävad liialt kaugele.

Lisaks teenustele toodi arutelul välja mitmeid uusi võimalikke funktsioone ja tegevusi rannaalal, mille kavandamine ja elluviimine (nt uus spordiplats) nõuab samuti lisaks rajatiste ja hoonete rajamisele täiendavate tehniliste struktuuride rajamist. Tehniline infrastruktuur on ühtlasi vajalik rannaalal aset leidvate suurürituste jaoks.

5.6.3. Lähtetingimused struktuurplaanile

Tehniline infrastruktuur tuleb lahendada struktuurplaaniga kavandatule vastavas mahus, võttes sealhulgas arvesse võimalusi suurürituste korraldamiseks rannapiirkonnas ehk arvestana ajutiselt suuremate nõudlustega võrdluses igapäevaseks tegevuseks vajalikuga.

Struktuurplaani koostamisel lähtuda koostamisel oleva Pärnu linna üldplaneeringust, mille kohaselt tuleb:

1. vältida sobimatute maapealsete tehnorajatiste (elektrialajaamad jms) püstitamist Rannapargi territooriumil, sealjuures tuleb maapealsed tehnorajatised kavandada ajaloolist keskkonda arhitektuurselt vääristavatena ja mahult võimalikult miniatuursetena;
2. kõigi tehnovõrkude projekteerimisel arvestada üleujutusohuga. Sealjuures peab uute alajaamade ja elektrikilpide minimaalne kõrgus olema 3 m abs;

3. hõivata majanduslikult otstarbekas mahus kaugküttevõrku (perspektiivne trass mööda Ranna pst). Muus osas säilitada soojavarustus lokaalsete tahke-, vedel- või gaaskütusel töötavate kütteseadmete, elekterkütte, maakütte-, või õhkkütte soojuspumpade abil;
4. võimalusel juurutada kaasaegseid energia- ja keskkonnasäästlikke lahendusi;
5. kogu linna kanalisatsioonisüsteem rajada üldisel põhimõttel, eraldi reo- ja sademevee kanalisatsioonisüsteemid (lahkvoolised süsteemid). Vähendada reoveesüsteemi sattuva sademevee ning muu pinnase ja pinnavee hulka.
6. uued sademe- ja reoveepumplad üleujutusohuga aladel planeerida üleujutuskindlaks. Pumpadele ja toitesüsteemidele tuleb kuni 3 meetrise veetõusu korral tagada töökindlus.

6. LISAD

1. Planeeringuala ja kontaktvöönd
2. Rannaala piirkonnad (koostatava Pärnu üldplaneeringu maakasutuse kaardi põhjal)
3. Muinsuskaitseala, kaitsevöönd ja mälestised (koostatava Pärnu üldplaneeringu põhjal)
4. Lahendamist vajavad liikumissuunad rannavööndis
5. Keskkonnapiirangud (koostatava Pärnu üldplaneeringu põhjal)